

Esikunta
Oikeudelliset asiat

22.2.2016

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnalle

Hallituksen esitys HE 153/2015 vp eduskunnalle tullilaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Tulli esittää lausuntonaan asiassa seuraavaa:

Voimassa olevan tullilain tavoin uusi tullilaki täydentää unionin tullilainsäädäntöä niiltä osin, joissa säädäntävaltaa on annettu jäsenvaltioille tai jotka eivät kuulu unionin toimivaltaan. Viittauksissa unionin tullilainsäädäntöön on otettu huomioon unionin tullilainsäädännön kokonaisuudistus, joka koostuu unionin tullikoodeksista (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 952/2013) sekä sen delegoidusta asetuksesta (komission asetus (EU) 2015/2446) ja täytäntöönpanoasetuksesta (komission asetus (EU) 2015/2447). Unionin uutta tullilainsäädäntöä aletaan soveltaa 1.5.2016, poikkeuksena säännökset, joita ei voi soveltaa, ennen kuin uusi tai päivitetty tietojärjestelmä on otettu käyttöön.

Tullin toimivaltuuksia koskevia säännöksiä on täsmennetty ja tarvittavilta osin yhdenmukaistettu rajavartiolaiton ja poliisilain säännösten kanssa. Tullivelan kantamista, mukaan lukien kuittaus, tullivelan perintää sekä tullihuutokauppaa ja sen korvaavia toimia, kuten tavarahan hävittäminen, koskevia säännöksiä on täydennetty huomattavasti voimassa olevaan lakiin verrattuna. Tämä on perusteltua sekä kansalaisten oikeusturvaan että Tullin käytännön toimintaan liittyvistä syistä.

Tulli käyttää norminantovaltaa joissakin asioissa. Uudessa tullilaissa olevien valtuutusten perusteella Tullin *on annettava* seuraavat määräykset:

- määräys menettelystä, jota noudatetaan toimitettaessa muonitustavaroita kulkuneuvoon, sekä tilityselvoitteista, jotka liittyvät alkoholi- ja tupakkatuotteiden valvontaan (42 §);
- määräys kuljetusreiteistä (45 § 1 momentti);
- määräys välillisen edustajan päämiehestä ilmoitettavista tiedoista (48 §);
- määräys kansallisten verojen ja maksujen osalta vaadittavan vakuuden määrän määrittämisestä (49 § 2 momentti);
- määräys, siltä osin kuin asiasta ei säädetä unionin lainsäädännössä, erityismenettelyn menettelynhaltijan oikeuksien ja velvollisuuksien siirrosta (52 §);

Esikunta

22.2.2016

Oikeudelliset asiat

- määräys menettelystä, jonka mukaisesti tuonti- tai vientitullin määrä kirjataan tileihin (55 §); ja
- tarkemmat määräykset siitä, millä tavoin varmennettuina ilmoituksia ja muita asiakirjoja voidaan toimittaa Tullille sähköisesti (102 §).

Uudessa tullilaissa olevien valtuutusten perusteella Tulli voi antaa seuraavat määräykset:

- erityiset määräykset rajavyöhykkeellä, putkistoissa tai johdoissa kuljetettavien tavaroiden sekä muun taloudelliselta merkitykseltään vähäisen liikenteen, kuten posti- ja matkustajaliikenteen, tuontikuljetuksista (45 § 2 momentti);
- määräykset, siltä osin kuin asiasta ei säädetä unionin tai kansallisessa lainsäädännössä, erilaisista tulliselvitysmuodollisuuksista ja ulkomaankaupan tilastojen tuottamiseksi kerättävistä tiedoista (47 §);
- määräys vakuusasiakirjan laatimisesta muussa kuin asiakirjamallin muodossa sekä siitä, mitkä delegoidun asetuksen 83 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut vakuuden muodot Tulli hyväksyy (49 § 4 momentti);
- määräys tietojen ilmoittamisesta EORI-rekisteriin muita kuin sähköisiä tietojärjestelmiä käyttäen (51 §);
- määräys koodeksin 111 artiklan 6 kohdassa säädettyjen maksunlykkäyksen eräpäivien soveltamisesta (60 §); ja
- tarkemmat määräykset tullihuutokaupan toimittamisesta ja tavarantoimittajien myynnissä muulla tavoin noudatettavasta menettelystä (77 § 4 momentti).

Tullille annettu norminantovalta perustellaan hallituksen esityksessä asianmukaisesti. Tulli on antanut voimassa olevan tullilain nojalla 40 määräystä. Määräysten uusiminen vastaamaan uutta tullilakia ja unionin uutta tullilainsäädäntöä on parhaillaan käynnissä.

Lisäksi Tulli vastaa tietyistä unionin lainsäädännössä säädettyistä jäsenvaltion velvoitteista. Nämä velvoitteet luetellaan uuden tullilain 6 §:ssä.

Koska Tulli on osallistunut uuden tullilain valmisteluun ja sen esittämät näkemykset on otettu pitkälti huomioon, uuden tullilain soveltamisessa ei pitäisi ilmetä vaikeuksia. Tavarantoimittajien ja haltuunottoa koskevista täydennetyistä säännöksistä voi kuitenkin seurata, että Tulli joutuu tekemään valituskelpoisen päätöksen haltuunotosta nykyistä aiemmassa vaiheessa ja siksi ehkä muuttamaan joitakin lomakkeita ja käytäntöjä.

Nykyisen tullilain 2 §:n 2 momentissa säädetään, että jos tavarantoimittajan maahantuonnin edellytyksenä on viranomaisen myöntämä lupa, mutta asianmukaista lupaa ei ole vielä myönnetty tuotaessa tavara Suomen tullialueelle, tavara on ilmoitettava Tullille myös silloin, kun se tuodaan suoraan toisesta EU:n jäsenmaasta. Uudessa tullilaissa vastaava säännös on 46 §, joka koskee myös vienti- ja hallussapitolupia. Unionin sisäliikennettä koskevasta ilmoittamisvelvollisuudesta säättäminen tullilaissa on paikallaan, koska tästä velvollisuudesta tai valvovasta viranomaisesta ei välttämättä säädetä erityislainsäädännössä huolimatta selvästä tarpeesta ehkäistä ja vähintään hallinnollisesti sanktioida luvaton toiminta.

Koska Tulli on osallistunut uuden tullilain valmisteluun ja sen esittämät näkemykset on otettu pitkälti huomioon, uuden tullilain soveltamisessa ei pitäisi juuri ilmetä vaikeuksia. Tullissa on kuitenkin tarkasteltava lähemmin sitä, miten tavarantoimittajien

Esikunta
Oikeudelliset asiat

22.2.2016

pidättämistä ja haltuunottoa sekä tullihuutokauppaa ja sen korvaavia toimia koskevat entistä yksityiskohtaisemmat säännökset vaikuttavat nykyisiin käytäntöihin. Lisäksi budjettivaikutusta on sillä, että Tulli ei enää saisi valvontatiloja käyttöönsä vastikkeetta, vaan käyvän hinnan mukaista korvausta vastaan. Hallituksen esityksen mukaan Tullille aiheutuisivat sen käytössä nykyisin olevien valvontatilojen maksullisuudesta noin 2,5 miljoonan euron vuotuinen vuokratustannus ja noin 385 000 euron vuotuiset ylläpitokulut.

Arto Lillman
Päälakimies